

UKRAINA-EESTI TÄHETABEL

Heaks kiitnud vabariiklik õigekeelsuskomisjon 1975. a Harald Rajametsa koostatud tabeli alusel. Emakeele Seltsi keeleteoimkond on tabelit täpsustanud 1998. a. ja muutnud 2009. a. 2012. aastal on ÜROs heaks kiidetud ukraina nimede latinisatsioon; seda sobib kasutada nt rahvusvahelises kontekstis või kui ukraina nimega kodanik soovib oma ametlikku nime lasta parandada selle tabeli alusel.

a = a:	Антін = Antin, Саксаганський = Saksaganskõi
б = b:	Бойко = Boiko, Майборода = Maiboroda
в = v:	Вакуленко = Vakulenko, Левада = Levada
г = g:	Гаско = Gasko, Багмут = Bagmut
ґ = g:	Ґалаган = Galagan
д = d:	Дорошко = Doroško, Поділ = Podil
е = e:	Ерделі = Erdeli, Семен = Semen
є = je:	Євген = Jevgen, Гордієнко = Gordijenko
ж = ž:	Жук = Žuk, Бажан = Bažan
з = z:	Заньковецька = Zankovetska, Козаченко = Kozatšenko
и = õ:	Рибак = Rõbak, Мирний = Mõrnõi, Журлива = Žurlõva, Василь = Vassõl, Могила = Mogõla, Килимник = Kõlõmnõk, Хижняк = Hõžnjak, Жилко = Žõlko, Чигирин = Tšõgõrõn, Шиян = Šõjan, Щирець = Štšõrets
і = i:	Іваненко = Ivanenko, Костанді = Kostandi
ї = ji:	Українка = Ukrajinka, Ївга = Jivga, Мар'ївка = Marjivka, Анан'їв = Ananjiv
й = i, aga vokaali ees j:	Гайдай = Gaidai, Чендей = Tšendei; aga Йосип = Jossõp, Тадейович = Tadejovõtš
ій = ii, aga kahe- ja enamasilbilise nime lõpul i:	Корнійчук = Korniištšuk, Олійник = Oliinõk, Вій = Vii (ka liitsõnalistes nimedes: Суховій = Suhhovii); aga Андрій = Andri, Ужвій = Užvi, Юрій = Juri, Фотій = Foti, Досвітній = Dosvitni
ий = õi:	Загребельний = Zagrebelnõi, Карпенко-Карий = Karpenko-Karõi, Тихий = Tõhhõi, Хорунжий = Horunžõi, Руданський = Rudanskõi, Трипільський = Trõpilskõi, Безперчий = Bezpertšõi, Кий = Kõi
к = k:	Казанець = Kazanets, Костюк = Kostjuk
л = l:	Ладані = Ladani, Рильський = Rõlškõi
м = m:	Манжура = Manžura, Мамай = Mamai
н = n:	Нестеренко = Nesterenko, Десняк = Desnjak
о = o:	Оксана = Oksana, Собко = Sobko
п = p:	Первомайський = Pervomaiskõi, Остап = Ostap
р = r:	Ребро = Rebro, Мороз = Moroz
с = s, aga vokaalide vahel (kuid mitte я, ю, є ega ъ o ees, sest nende algul hääldub konsonant j!) ja sõna lõpul rõhulise silbi vokaali järel ss:	Сосюра = Sosjura, Леся = Lesja, Васьо = Vasjo, Мейтус = Meitus; aga Лисенко = Lõssenko, Панас = Panass, Олесь = Oless

Märkus. Kui nimi on liitsõnaline, võib liitsõna järelkomponendi algul oleva **c**-i asendada ühekordse **s**-iga: Новоселівка = Novoselivka

т = t: Тулуб = Tulub, Котляревський = Kotljarevskõi

у = u: Усенко = Ussenko, Кундзіч = Kundzitš

ф = f: Франко = Franko, Стефаник = Stefanõk

x = h, aga vokaalide vahel ja sõna lõpul vokaali järel **hh:**
Ходченко = Hodtšenko, Архип = Arhõp; aga Журахович = Žurahhovõtš,
Стельмах = Stelmahh

Märkus. Kui nimi on liitsõnaline, võib liitsõna järelkomponendi algul oleva **x** asendada ühekordse **h**-ga: Скороходько = Skorohodko

ц = ts: Цюпа = Tsjupa, Збанацький = Zbanatskõi

ч = tš, aga **чч = ttš:**
Черемшина = Tšeremšõna, Панч = Pantš; aga Заріччя = Zarittšja

ш = š: Шеремет = Šeremet, Бокшай = Bokšai

щ = štš: Щоголів = Štšogoliv, Ющенко = Juštšenko

ю = ju: Юренко = Jurenko, Тютюнник = Tjutjunnõk

я = ja, aga väljaspool dokumente ja teatmeteoseid võib transkribeerida **eesnimede** lõpul **i** järel **a:**
Яновський = Janovskõi, Касіян = Kassijan, Коломия = Kolomõja; aga
Лукерія = Lukerija ehk Lukeria, Марія = Marija ehk Maria

ь
vokaali ees **j**, mujal jääb märkimata:
Васильович = Vassõljovõtš; aga Льченко = Pttšenko, Чорнобривець =
Tšornobrõvets, Рудь = Rud

,
jääb märkimata, välja arvatud koos **i**-ga

Ukraina omadussõnaliste kohanimedede edasiandmisel tuleb lähtuda nende nimisõnalisest kujust: Миколаївська область = Mõkolajivi oblast, Нікопольський район = Nikopoli rajoon, Первомайський район = 1) Pervomaiske rajoon (nimest Pervomaiske), 2) Pervomaiskõi rajoon (nimest Pervomaiskõi), Перекопський перешийок = Perekori maakitsus, Бузький лиман = Bugi limaan. Sama omadussõna võib vastata eri nimedele, seepärast peab õige nime hoolikalt välja selgitama, näiteks veel Лозовський район = Lozova rajoon, mitte aga Lozove rajoon.

[Otsus on ilmunud ajakirjas Keel ja Kirjandus, 1976, nr 6, lk 351–357, tabeli aluseks on „Nimekirjutusraamatus“ (Tln 1993) avaldatud versioon. Tabeli muudatused on avaldatud Emakeele Seltsi keeleteoimkonna lehel <http://www.emakeeleselts.ee/keeleteoimkond.htm>.]

2009. aastani kehtisid järgmised reeglid erinevalt:

и = õ, aga *г, к, х, ж, ч, ш, щ* järel **i** (Рибак = Rõbak, Мирний = Mõrnõi, Журлива = Žurlõva, Василь = Vassõl; aga Могила = Mogila, Килимник = Kilõmnõk, Хижняк = Hižnjak, Жилко = Žilko, Чигирин = Tšigirõn, Шиян = Šijan, Щирець = Štširets)

ий = õi, aga *г, к, х, ж, ч, ш, щ* järel **i**, vähestes ühesilbilistes nimedes **ii** (Загребельний = Zagrebelnõi, Карпенко-Карий = Karpenko-Karõi; aga Тихий = Tõhhi, Хорунжий = Horunži, Руданський = Rudanski, Трипільський = Trõpilski, Безперчий = Bezperčši, Кий = Kii)

ï = i, aga koos apostroofiga **ji** (Миколаїв = Mõkolaiv, Українка = Ukrainka, Ївга = Ivga, Ананьїв = Ananjiv; aga Мар'ївка = Marjivka)

ÜRO 2012. a latinisatsioon

Ukraina omaladina 2010 (ÜROs heaks kiidetud 2012) erineb ukraina-eesti tabelist järgmiste tähtede osas:

г = h, aga ühend **зг = zgh**:

Гаско = Hasko, Багмут = Bahmut; aga Згурівка = Zghurivka

є = ie, aga sõna alguses **ye**:

Гордієнко = Hordiienko; aga Євген = Yevhen

ж = zh: Жук = Zhuk, Бажан = Bazhan

и = y: Рибак = Rybak, Мирний = Murnyi, Журлива = Zhurlyva, Василь = Vasyl, Могила = Mohyla, Килимник = Kulumnyk, Хижняк = Khyzhniak, Жилко = Zhylko, Чигирин = Chyhugyn, Шиян = Shyian, Щирець = Shchyrets

ї = i, aga sõna alguses **yi**:

Українка = Ukrainka, Мар'ївка = Marivka, Анан'їв = Ananiv; aga Ївга = Yivha

й = i, aga sõna alguses **y**:

Гайдай = Haidai, Чендей = Chendei, Тадейович = Tadeiovych; aga Йосип = Yosyp

ій = ii: Корнійчук = Korniiichuk, Олійник = Oliinyk, Вій = Vii (ka liitsõnalistes nimedes: Суховій = Sukhovii), Андрій = Andrii, Ужвій = Uzhvii, Юрій = Yurii, Фотій = Fotii, Досвітній = Dosvitnii

ий = yi: Загребельний = Zahrebelnyi, Карпенко-Карий = Karpenko-Karyi, Тихий = Tykhyi, Хорунжий = Khorunzhyi, Руданський = Rudanskyi, Трипільський = Trypil'skyi, Безперчий = Bezperchyi, Кий = Kyi

с = s: Сосюра = Sosiura, Леся = Lesia, Васьо = Vaso, Мейтус = Meitus, Лисенко = Lysenko, Панас = Panas, Олесь = Oles, Новоселівка = Novoselivka

х = kh: Ходченко = Khodchenko, Архип = Arkhup, Журахович = Zhurakhovych, Стельмах = Stelmakh, Скороходько = Skorokhodko

ч = ch: Черемшина = Cheremshyna, Панч = Panch, Заріччя = Zarichchia

ш = sh: Шеремет = Sheremet, Бокшай = Bokshai

щ = shch: Щоголів = Shchoholiv, Ющенко = Yushchenko

ю = iu, aga sõna alguses **yu**:

Тютюнник = Tiutiunnyk; aga Юренко = Yurenko

я = ia, aga sõna alguses **ya**:

Касія = Kasiiian, Коломия = Kolomyia, Лукерія = Lukeriia, Марія = Mariia; aga Яновський = Yanovskyi

ь jääb märkimata:

Васильович = Vasylovych, Льченко = Pchenko, Чорнобривець = Chornobryvets, Рудь = Rud

' jääb märkimata

Ukraina latinisatsioonis kirjutatud nimesid võib **teisendada** eesti transkriptsiooni järgmiste reeglite abil (lihtsustatud meetod, vrd ka tabelleid ülal):

ch → **tš**, nt Chornobryvets → Tšornobrõvets
gh → **g**, nt Zghurivka → Zgurivka
h → **g**, nt Bahmut → Bagmut
i → **i**, aga vahel vokaali järel (eriti lõpu *iv* puhul), üksikjuhtudel ka mujal **ji**, nt Ivanenko → Ivanenko, Maidan → Maidan, aga Ukrainka → Ukrajinka (ukr Українка), Mykolaiv → Mõkolajiv (ukr Миколаїв), Ananiv → Ananjiv (ukr Ананїв)
ia → **ja**, nt Kolomyia → Kolomõja
ie → **je**, nt Hordiienko → Gordijenko
ii (kahe- ja enamasilbilise sõna lõpus) → **i**, nt Fotii → Foti
io → **jo**, nt Tadeiovych → Tadejovõtš
iu → **ju**, nt Tiutiunnyk → Tjutjunnõk
kh → **h**, vokaalide vahel ja sõna lõpul vokaali järel **hh**, nt Arkhyp → Arhõp, Zhurakhovych → Žurahhovõtš
o (üksikutel juhtudel sõna keskel) → **jo**, nt Vasylovych → Vassõljovõtš (ukr Васильович)
s → **s**, vokaalide vahel ja sõna lõpul rõhulise vokaali järel **ss**, nt Sosiura → Sosjura, Lysenko → Lõssenko
sh → **š**, nt Sheremet → Šeremet
y → **õ**, sõna alguses **j**, nt Rybak → Rõbak, Yosyp → Jossõp, Yurenko → Jurenko
yi (sõna alguses) → **ji**, nt Yivha → Jivga
zh → **ž**, nt Zhytomyr → Žõtomõr

Märkus. Uudiste tekstides võib kohata ka muid inglispõhjalisi latinisatsioone, mille peamine erinevus on *й, ї, є, їо, ю, я* edasiandmine igas positsioonis vastavalt *y, yi, ye, yo, yu, ya*-ga, nt *Serhiy* (ukraina *Сергій*, omaladina *Serhii*, eesti transkriptsioonis **Sergi**), *Shvayka* (ukr *Швайка*, omalad *Shvaika*, eesti transkr **Švaika**), *Mykolayiv* (ukr *Миколаїв*, omalad *Mykolaiv*, eesti transkr **Mõkolajiv**), *Tadeiovych* (ukr *Тадейович*, omalad *Tadeiovych*, eesti transkr **Tadejovõtš**), *Yatsenyuk* (ukr *Яценюк*, omalad *Yatseniuk*, eesti transkr **Jatsenjuk**), *Deshchytsya* (ukr *Дециця*, omalad *Deshchytsia*, eesti transkr **Deštšõtsja**). Täpsema latinisatsiooni korral võidakse ь-d märkida ülakomaga: *Vasyl'ovych* (eesti transkr **Vassõljovõtš**).